

איתרות ומאור ממשיחוטי

בית מדרשו של המגיד

סיכום ותמצות דברי תורתו של המגיד

טעם שיציאת מצרים הוצרכה להיות דווקא על ידי משה ואהרן

במאמר זה מבאר רבינו את עניינה של יציאת מצרים, והיא להוציא את העולם כולו ממצרים, המסתירים על פנימיותו וחיותו - הקדוש ברוך הוא, המחיהו ומהווהו בכל רגע ורגע מאין ליש.

והקדמה להבנת חידושו הנפלא של המגיד בפרשתינו, הוא שענין ה'דעת', הוא חיבור בין ה'אין' לה'יש', דהיינו בין הידיעה המוחלטת והברורה שאין עוד מלבדו יתברך - כפשוטו ממש, כלומר שכל הבריאה היא רק מציאות אלוקית, הכח האלוקי המחיה ומחדש בכל רגע ורגע את כל נברא ונברא באופן הנקרא 'כח הפועל בנפעל', לבין ידיעת ה'יש' שהיא הידיעה שיש בריאה, שכאשר ידיעה זאת אינה מחוברת אל הידיעה הראשונה, אלא היא ידיעה מוחלטת כביכול שיש רק בריאה גשמית הנראית לעיניים והיא תלויה בהנהגת הטבע הנכרת בה.

לכאורה מן הנמנע שיהיה חיבור בין שני ידיעות אלו, ידיעת ה'אין' - שאותה ידע משה רבינו בשלימות, וידיעת ה'יש' המוחלטת שהיא קליפת פרעה הרשע. שהרי משה רבינו אינו מכיר כלל בכך שיש עוד מציאות מלבד השם יתברך, אינו מכיר כלל שיש מציאות של הנהגת הטבע, ולכן איך ידבר אל פרעה מלך מצרים כאילו הוא המושל על ארץ מצרים וכביכול צריכים 'לבקש' ממנו.

מצד שני, הקדוש ברוך הוא לא רצה שמשם רבינו יבוא לפרעה באופן שיהיה 'אין', כי אז היה שורף את פרעה בהבל פיו, ובראה אחת היתה מתבטלת כל קליפת מצרים, ולא זאת היתה כוונת השם יתברך, שרצה שהעולם ישאר מציאות כפי שהוא נראה בריאה הגשמית, ועם כל זה יכירו הברואים שאין עוד מלבדו, כך שה'אין' וה'יש' יתחברו יחדיו, והידיעה האלוקית תאיר בעולם כפי שהוא נראה 'יש' ומציאות.

מכיון שכך, היה הקדוש ברוך הוא צריך כביכול להאיר במשה רבינו הארה המנוגדת לכל דרך עבודתו ודביקותו, ולהחזיר בו את ידיעת ה'יש', שיוכל להתייחס לעולם כפי שהוא נראה מציאות לעצמו, ויוכל לדבר אל פרעה באופן הנראה לבני ישראל, שהתייחסו אליו באותה שעה כמלך מצרים, ועם כל זה לצוות אל פרעה לשלח את בני ישראל בציווי הבורא, כך שידיעת ה'יש' וה'אין' יתחברו יחדיו כאחד.

זאת הסיבה שהפסוק משווה בין הציווי - שמשמעותו חיבור - למשה רבינו להתחבר לבני ישראל - 'ויצוום אל בני ישראל' (שמות ו יג) לבין הציווי על משה רבינו ולבני ישראל להתחבר 'לפרעה' כדי להחזיר בו את ידיעת ה' - 'ואל פרעה מלך מצרים', כי זהו חפץ השם, שידיעת השם תחדור בכל העולמות עד הדרגה האפילה והחשוכה ביותר, שהיא מציאותו - מחשבתו ודיבורו וגופו - של פרעה מלך מצרים שטען ואמר כי העולם מתנהג בדרך הטבע, וכפר לגמרי בהנהגת השם את הטבע בכל עת ורגע. ועל ידי דיבורו של משה רבינו אל פרעה מלך מצרים, חדרה הדעת האלוקית שלו לתוך החושך של העולם, בתהליך שנמשך עם עשרת המכות והסתיים ביציאת מצרים וקריעת ים סוף שאז נשלמה התגלות הדעת האלוקית בעולם.

מציאות זאת, היא אחת מריבוי הניסים של יציאת מצרים כפי שמבאר רבינו במאמר זה, שהקדוש ברוך הוא כפה על משה ועל אהרן להסתלק במידת מה מבחינתם ולראות בבחינת גלות מצרים, וזאת על מנת שיוכלו להאיר לתוך העולם את הדעת השלימה, ולהאיר את החושך על ידי אורם הגדול.

מגיד מראשית

תורתו של המגיד ויע"א לפרשת השבוע

'וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אֶהֱרֹן וַיֹּצִיאוּם אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו' (שמות ו ג). **הֲיָה נִוְדָע, כִּי בְּמִצְרַיִם הָיָה הַגְּאֻלָּה עַל יְדֵי הַתְּגַלּוֹת אֱלֹהוֹתוֹ בְּכַבּוֹדוֹ וּבַעֲצָמוֹ יִתְבָּרַךְ עַצֵּם יְדִיעַת אֱלֹקוֹתוֹ וְלֹא רַק בַּחֲנִינֵת עֲבוּדַת הַמִּיּוֹת שֶׁהִיָּתָה קִיּוּמָה עַד אַז, עַל כֵּן הָיָה בִּיציאת מצרים מוֹפֵת גָּדוֹל עַל חֲדוּשׁ הָעוֹלָם מֵאִין לִישׁ, כִּי גַם כֹּאן הִיָּתָה הַגְּאֻלָּה שִׁידוּד הַמַּעֲרֻכּוֹת בַּבַּחֲנִינֵת הַתְּהוּוֹת מֵאִין לִישׁ מִמֶּשׁ.**

ואין הכוונה רק נגד טענת המינים שאמרו קדמון היה, אלא שנתגלה עומק חדש ופנימי בחידוש העולם, והיינו שבחדוש העולם בששת ימי בראשית נתגלה אלקותו יתברך בבחינה הנמוכה יותר הנקראת **חיצוניות העולמות על ידי אלהותו יתברך בכבודו ובעצמו**, שברא את העולמות כלומר כל המחשבות והדיבורים והנעשים, אבל עדיין לא נתגלה בחינת **הפנימיות** שהיא הכוונה **הפנימית** - הארת החכמה שמחיה את הבריאה, כיון שכוונת הקדוש ברוך הוא בבריאת העולם שהיא קבלת התורה, לא יצאה עדיין לפועל.

אמנם **ויציאת מצרים היה הכוונה לשיתגלה פנימיות העולמות דהיינו חיות העולמות**, הכוח האלוקי הפנימי שמחיה את העולמות, **והיינו התורה הקדושה** שהיא נשמת העולם המחיה את כל פרטיו, **על כן היה מִכְרַח לְהִיּוֹת עַל יְדֵי אֱלֹהוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בַּעֲצָמוֹ**, כי הבריאה מאין ליש היא שפע אור אלקותו יתברך שנובע על ידה, ואין עוד מלבדו יתברך בעצמו לחדשה ולגלותה.

והנה כל הנזכר היה בשביל שיודע כי יש אלקים בארץ. כי עד שיצאו ישראל ממצרים שכחו ולא ידעו מהבורא כלל ולא כפרו בהשגחה פרטית, אלא כל מציאות הקדוש ברוך הוא נשכח מהם, על כן הראה הקדוש ברוך הוא המופתים במצרים בכבודו ובעצמו כי תכלית הכל היה להוודע מציאות השם יתברך, ושנה המערכות, לידע ולהודיע שהוא היוצר ואין זולתו.

וזהו ידיעה זאת שהיא החכמה המתפשטת בכל הברואים - ידיעת מציאותו יתברך באמת פנימיות וחיות העולמות, וכפי שנתבאר שחיות העולמות הוא על ידי גילוי הכוונה הפנימית שהיא סיבת קיום העולם, **כי בשביל זה נברא העולם**. וזהו שכתוב ביציאת מצרים (שם ו) **'וידעתם כי אני ה'**, **דהיינו שנתעלה** [אולי צריך לומר: שנתגלה] **בחינת הדעת, והיו כל העבודות** [אולי צריך לומר העבודות, כלומר הניסים] **הנזכרות צריך גדול לעולם** כי הוא חיותו וקיומו.

אך היה לזה כמה מניעות. אחד, כי גם זה לעמת זה עשה אלקים, כי כמו בעת הזאת היה צריך להתגלות אלהותו יתברך כנזכר, שיתעלה בחינת הדעת, כן לעמת זאת גם התגברות הקליפה הוכרח להיות לעומת הקדושה כדי שלא תבטל הבחירה, וממילא היה הקלפה מתנגדת לזה מאד כי כל מהות הקליפה היא להפריד את כח הפועל שבבריאה מכח אין סוף ולראות בו כח נפרד, והיא היתה נתלבשת בפרעה לכל קליפה יש בעולם בן אדם שהקליפה שורה בו ועל ידי פעולותיו היא יוצאת מהכח אל הפועל, ומכיון שפרעה היה

הקליפה שכנגד הדעת, על כן כל פעולותיו של פרעה היתה למנוע מדעת זאת להתגלות.

עַל כֵּן כָּתִיב (שם א יב) 'וַיִּקְצוּ מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל' שמאסו מצרים בכך שבני ישראל יהיו בתוכם, ובאמת מעיקרו של דבר היה שֶׁלֹא רָצָה פרעה לְהִזְדַּקֵּק לָהֶם כָּלֵל כדי שלא יהיו ישראל במצרים ויעלו את הדעת שנפל לגלות מצרים, וְהָיוּ מְשַׁלְּחִין אוֹתָם בְּשִׂמְחָה רַבָּה כְּדִי שֶׁלֹא יִתְגַּלֶּה אֱלֹהוֹתוֹ יִתְבַּרַךְ בְּאַרְצָךְ דּוּקָא להראות שגם בארץ כוחו יתברך אחד עם כוח אין סוף ואין פירוד ביניהם כלל, אֶךְ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַכְּבִיד אֶת לֵב פְּרַעֲהוּ בַעַל כְּרוֹחַ, כְּאָמֹר (שם יא) 'לִמְעַן שְׂתִי אֶתִּי אֱלֹהֵי אֶלְהָהּ בְּקִרְבוֹ וּלְמַעַן תִּסְפֹּר' וְגו'.

וְהַמְּנִיעָה הַשְּׂנִיָּה, כִּי הִנֵּה יְדוּעַ (תגובה יב): שֶׁהָעוֹלָם עוֹמֵד עַל עִמּוּד אֶחָד וְצַדִּיק שָׂמוּ וּמִפְּרֵשׁ רַבֵּינוּ שֶׁהַכוּוֹנָה הִיא לְצַדִּיק כְּפִשְׁטוֹ מִמֶּשׁ, רוֹצֵה לומר לְפִי שֶׁאֱלוֹהֵי הַצַּדִּיק שֶׁמֵּבִיא בְּעוֹלָם יְדִיעַת הַשֵּׁם (וכדלהלן) לֹא הִיא הָעוֹלָם יְכוּל לִסְבֹּל אֱלֹהוֹתוֹ יִתְבַּרַךְ אוֹר צַח אוֹר מְצַחֲצַח, שֶׁהוּא לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה מִכֹּל הַשְּׂגָה, אֶךְ בְּשִׁבְלֵי הַצַּדִּיק הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְצַמֵּם אֶת עַצְמוֹ כְּכִיכּוֹל, כְּדִי שֶׁיִּוְכַל הָעוֹלָמוֹת לִסְבֹּלוֹ, עַל דֶּרֶךְ מִשַׁל הָאֵב עִם בְּנוֹ הַקֶּטָן כְּנֹזֵכֵר בְּמָקוֹם אַחֵר שֶׁשֶׁמֶקֶטִין עַצְמוֹ גַּם אֲבִיו מִקֶּטִין עַצְמוֹ אֵלָיו. אֲבָל כְּשֶׁהֵבֵן גְּדוֹל שֶׁמֵּתַגָּה וְהוּא גְּדוֹל בְּעֵינָיו אֲזַי גַּם [כֵּן] הוּא עוֹסֵק עִמּוֹ בְּגִדְלוֹת וְאֵינוֹ מְצַמֵּם עַצְמוֹ כִּלְלֵי אֵלָיו וְגִדְלוֹת הַבּוֹרָא אֵין מִי שֶׁיִּסְבְּלוֹ שֶׁהוּא אֵין סוֹף וּמִמִּילָא אֵינוֹ יְכוּל לְהַשִּׁיגוֹ כִּלְלֵי, עַל כֵּן אֵין הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹרֵה אֶלָּא בְּמִי שֶׁמִּקְטִין אֶת עַצְמוֹ. עַל כֵּן הַצַּדִּיק נִקְרָא כֵּל, לְשׁוֹן כְּלִי, כְּמוֹ אֶלְפִים בֵּת יְכִיל (מלכים א' ז כו), שֶׁהוּא לְשׁוֹן סִבְלוֹת, שֶׁסּוֹבֵל וְנוֹשֵׂא בְּתוֹךְ נַפְשׁוֹ אֶת שִׁפְעֵי אֱלֹהוֹתוֹ הַנִּמְשָׁךְ בְּתוֹכּוֹ עַל יְדֵי שֶׁמִּקְטִין עַצְמוֹ בְּבַחֲנֵת הָאֵין.

וְלִבּוֹא לְמִדַּת הַקֶּטָנוּת נוֹדַע שְׂצָרִיךְ שִׁיְהִיהָ קְשׁוֹר וְדִבּוּק בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ תָּמִיד לְחֻכְמָה, דְּהֵיִינוּ לְכַח הַפּוֹעֵל שֶׁמִּקְטִין וְמַהוּוֶה אֶת הַנִּפְעֵל (הַנְּבִרָא) וְשׁוֹרֵה בּוֹ, וְיַחֲשֵׁב וְיִהְיֶה בְּעֵינָיו מְצִיאוֹת כַּח הַפּוֹעֵל תָּמִיד שְׁזוֹ הִיא מְצִיאוֹתוֹ הָאֱמִיתִית שֶׁל הַנְּבִרָא, שֶׁהִרִי אֱלוֹהֵי כַּח הַפּוֹעֵל מֵהוּא, אֶפְסָ גְּמֹר. וַיִּדַּע זֶה תָּמִיד, דְּהֵיִינוּ שִׁיְהִיהָ בְּבַחֲנֵת הַדְּעַת שֶׁהִיא מַחֲשַׁבָה חֻזְקָה שֶׁמִּקְוֶשׁ אֵלֶיהָ בְּהַתְקַשְׁרוֹת עִזָּה שֶׁעֶקֶר הַבְּרִיאָה הִיא רַק בְּשִׁבְלֵי זֶה לְמַטְרָה וְתַכְלִית זֹאת, דְּהֵיִינוּ שִׁיְמַשֵּׁךְ אֶדָּם עַצְמוֹ רַק לְכַח הַפּוֹעֵל שֶׁהִיא מִקְוֶשׁ בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ תָּמִיד רַק לְכַח הַחֲכָמָה שֶׁבְּכֹל נִבְרָא שֶׁהוּא הַפּוֹעֵל אֶת מְצִיאוֹתוֹ, וְנִמְזָה מִגִּילּוֹי כַּח הַפּוֹעֵל בְּאֵדָם - שֶׁהוּא הַנִּשְׁמָה הַחֹלֵק אֶלּוֹק מִמַּעַל שֶׁבּוֹ מִקְבֵּל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁעֲשׂוּעִים, כְּמוֹ הָאֵב שֶׁלֹּא רָאָה בְּנוֹ יְמִים רַבִּים שֶׁבָּבֵא בְּנוֹ אֵלָיו יֵשׁ לוֹ תַעֲנוּג גְּדוֹל מֵהַתְחַדְּשׁוֹת הַתַּעֲנוּג שֶׁל קִרְבַּת הָאֵב וּבְנוֹ, וְהֵיִינוּ שִׁיְמַשֵּׁךְ אֶת עַצְמוֹ לְאֵין וְאֵז נִתְחַדֵּשׁ הָאֵין

בְּמְצִיאוֹתוֹ שֶׁל הַבֵּן שֶׁנִּכְלַל שֵׁם וּמִקְבֵּל שֵׁם אֶת הַשִּׁפְעֵי הַמִּתְחַדֵּשׁ אֵלָיו, וְזֶהוּ כָּל אֶדָּם צָרִיךְ לְהֵבִין זֶה, וְאֵם כֵּן וְאֵם יְבִין זֹאת הָאֵדָם, מִמִּילָא יְהִיהָ תָּמִיד בְּבַחֲנֵת אֵין.

וְהִנֵּה מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עָלָיו הַשְּׁלוֹם הִיא בְּבַחֲנֵת הַדְּעַת הַזֶּה תָּמִיד, עַד שֶׁנִּמְשָׁךְ הַרְבֵּה לְהַסְתַּלְקוֹת מַעֲוֹלָם הַזֶּה לְגַמְרֵי שֶׁלֹּא הִיא נִרְאֶה חִיצוֹנִיּוֹת וּגְשָׁמִיּוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה בְּעֵינָיו כְּמְצִיאוֹת כִּלְלֵי, כִּיּוֹן שֶׁהַכְּרַתּוֹ הִיתָה בְּשִׁלְמוֹת שֶׁכֵּל מְצִיאוֹת הַבְּרִיאָה הִיא הַחֲכָמָה הַמַּחֲיָה אוֹתָהּ. וְזֶהוּ מֵה שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (שבת פז.) מֹשֶׁה פְּרוֹשׁ מֵאֲשֵׁה הִיא כְּלוֹמֵר שֶׁהִיא פְּרוֹשׁ מִבַּחֲנֵת הַגּוֹף הַמְּכֻוֹנָה אֲשֶׁה, עַל כֵּן כָּתִיב (ויקרא יב ג) 'וְהָאִישׁ מֹשֶׁה הִיא עָנוּ מֵאֵד מִכֹּל הָאָדָם' מְכִיּוֹן שֶׁהִיא דִּבּוּק בְּבַחֲנֵת הַדְּעַת יוֹתֵר מִכּוֹלָם, וְכִפִּי שֶׁאִמַּר גַּם כֵּן 'וְנַחֲנוּ מֵה' (שמות טז ז) וּפִירוּשׁ תִּיבַת 'מֵה' הֵיִינוּ אֵין וְאֶפְסָ מִמֶּשׁ. וְאֵם כֵּן הִיא מִן הַנִּמְנַע לְכֹאֲרָה שִׁיְהִיהָ הַגְּאֻלָּה מִמְצָרִים עַל יְדוֹ, כִּיּוֹן שֶׁלֹּא הִיא לוֹ הַתְקַשְׁרוֹת בְּעוֹלָם הַזֶּה כָּלֵל "שֶׁהִיא מְצַמֵּם עַצְמוֹ בְּבוֹשָׁה וּבַהֲכַנְעָה גְּדוֹלָה מְאֹד לְפָנֵי הַבּוֹרָא יִתְבַּרַךְ, עַד שֶׁלֹּא יִדַּע אֵם יֵשׁנוּ בְּעוֹלָם אֵם לֹא מִגְּדוֹל עֲנוּתָנוֹתוֹ".

אֶךְ רְצוֹן הַבּוֹרָא יִתְבַּרַךְ הִיא כֵּן שֶׁתִּהְיֶה גְּאוּלַּת מְצָרִים עַל יְדוֹ דּוּקָא, בְּשִׁבְלֵי שִׁיְתְּגַלֶּה אֱלֹהוֹתוֹ יִתְבַּרַךְ בְּכִבוֹדוֹ וּבְעַצְמוֹ, שֶׁהוּא בְּאֲמַת מְשֻׁנָּה הַטֵּבַע וּמְשִׁדָּד הַמַּעֲרָכוֹת, וְאֵין הָעוֹלָם מִתְנַהֵג עַל פִּי הַטֵּבַע כְּמֵאִמֵר הָאֶפְקוֹרִסִים וְשְׁלוֹם שְׁאוֹמְרִים עֹזֵב ה' אֶת הָאֶרֶץ, רַק הַכֵּל בְּרָצוֹנוֹ יִתְבַּרַךְ וְיִכְלַתּוּ. עַל כֵּן הִיא זֶה עַל יְדֵי מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן דּוּקָא, שֶׁהֵם הַפִּירוֹ וַיִּדְעוּ זֶה מִקְדָּם שֶׁהוּ מִקְוֶשִׁים לְבַחֲנֵת הַדְּעַת לְהִיּוֹת בְּטִלִּים לְגַבֵּי כַח הַפּוֹעֵל שֶׁבָּהֶם, וְלִכֵּן בָּהֶם שֶׁרְתָה הַגִּילּוֹי הָאֱלֹקוֹת בְּדִרְגָה גְּבוּהָה בְּיוֹתֵר כְּמוֹ בְּבִרְיָאֵת הָעוֹלָם, כִּי עַל שְׂנִיָּהֶם כָּתִיב 'וְנַחֲנוּ מֵה' (שמות טז ז) לְשׁוֹן רַבִּים, שֶׁהוּ כֹאֵין בְּעֵינָיהֶם, וְשְׂנִיָּהֶם דּוּקָא שֶׁהֵם כֵּהֵן וְלֹא, כְּנֹזֵכֵר בְּמָקוֹם אַחֵר שֶׁמֶשֶׁה הִיא בַּחֲנֵת אַהֲבָה - בַּחֲנֵת כֵּהֵן, וְאַהֲרֹן הִיא בַּחֲנֵת צִמְצוּם - בַּחֲנֵת לוֹי, כִּי הַבְּרִיאָה מוֹכַרְחַת לְהִיּוֹת עַל יְדֵי חִיבוּר מִיַּד אַהֲבָה וּמִיַּד הַצִּמְצוּם

דּוּקָא, וְעַל יְדֵי שְׂנִיָּהֶם הִיוּ דְבוּקִים לְגַמְרֵי בְּבַחֲנֵת הַמֵּה"ה שֶׁהוּא כַח הָאֵין הַמַּהוּוֶה וּמַחֲבֵר אֶת הַכֵּל, נִתְחַבְּרוּ כֹאחַד וְנִמְשָׁךְ אֶלְקוֹתוֹ יִתְבַּרַךְ עַל יָדָם, אֶךְ הֵם הָיוּ מְכַרְחִים בְּזֶה עַל פִּי הַדְּבַר אֶף עַל פִּי שֶׁמְצַד עֲצָמָם הִיוּ מוֹפְרָשִׁים מֵהָעוֹלָם, כִּי הֵם הָיוּ בְּבַחֲנֵת הַסְתַּלְקוֹת מַעֲוֹלָם הַזֶּה כְּנֹזֵכֵר.

וְכִנְגַד שְׁנֵי מְנִיעוֹת הַנִּזְכָּרוֹת לְעִיל אָמַר 'וַיִּדְבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אַהֲרֹן וַיִּצְוֶם, לְשׁוֹן צוֹתָא וְהַתְקַשְׁרוֹת לְקִשְׁרָם לְעוֹלָם וּלְבִנֵי יִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי הַדִּיבּוּר שֶׁנִּמְסַר לָהֶם, וְזֶה הִיא בְּעַל כְּרַחֵם כְּנֹזֵכֵר כִּיּוֹן שֶׁמְצַד עֲצָמוֹתָם לֹא הִיא מְסוּגָלִים לְזֶה כִּיּוֹן שֶׁהִיוּ בְּבַחֲנֵת מְנוּגְדוֹת דֵּהֵיִינוּ אַהֲבָה וְצִמְצוּם.

וְכִנְגַד מְנִיעָה הָרִאשׁוֹנָה שֶׁפְּרַעֲהוּ הִיא מְשַׁלְּחָם בְּשִׂמְחָה מְרֻצוֹנוֹ, וְאֵם כֵּן לֹא יִתְגַלֶּה שֶׁהוּא יִתְבַּרַךְ מְשַׁדָּד מַעֲרָכוֹת הַטֵּבַע - עַל זֶה אָמַר וְאֶל פְּרַעֲהוּ וְגו', רוֹצֵה לומר שֶׁעַל כֵּן קִשְׁרָם אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל קִיִּשֵׁר אֶת כֹּל הַמְצָרִים לְבִנֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא יוֹכְלוּ לְהַפְרִד מֵהֶם, וְכִלְמָם קִשְׁרָם אֶל פְּרַעֲהוּ שֶׁלֹּא יִרְצָה לְשַׁלְּחָם. וְלָמָּה כֵּן, פִּרְשׁ וְאָמַר 'לְהוֹצִיא' וְגו', שֶׁהוּא יִתְבַּרַךְ בְּעַצְמוֹ יוֹצִיאֵם עַל יְדֵי הַתְּגַלּוֹת הָאֱלֹקִית שֶׁעֲלֶיהָ נִאֲמַר "אֵנִי וְלֹא מִלֶּאֱךָ", שֶׁהוּא בְּאוֹפֵן לְשִׁיְתְּגַלֶּה אֱלֹהוֹתוֹ יִתְבַּרַךְ בְּעוֹלָם, וְעַל כֵּן צָרִיךְ לְהַתְקַשְׁרוֹת הַנִּזְכָּר, וְהֵבִין.

המאור הגדול לתורת החסידות

מאור ושמש הסוכר

ב"ר שמואל | צינים ושמחה אלפי מרא שקינות

מסדוק ציבורי | הקדמות מופלאות חזק וברור ומבוא

מחברות משה | מחברות יסוד מרהיב עין

מרכז הזמנות: 1800-22-55-66 להשיג בחנויות הספרים

